

BARTHOLINCYSTER

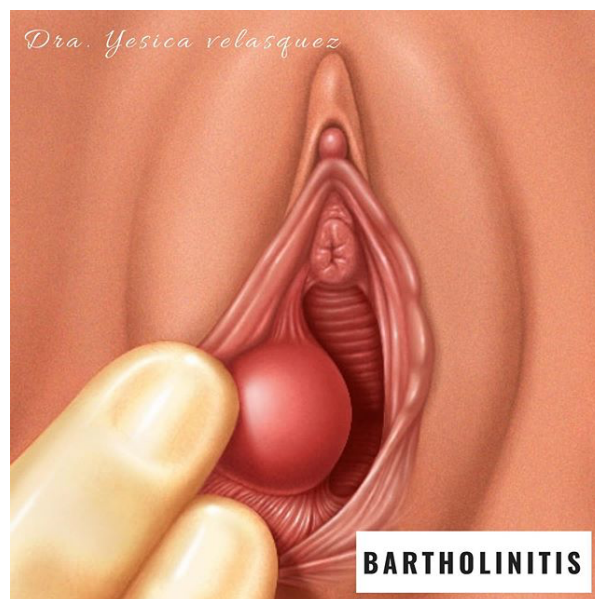
HVAD ER EN BARTHOLINCYSTE OG BARTHOLINITIS?

I den bagerste del af de store kønslæber ligger to kirtler kaldet de "Bartholinske kirtler". Kirtlerne producerer en klar slimet væske og har en udførselsgang, som udmunder bagtil i skeden. Normalt kan man ikke føle kirtlerne.

Hvis udførselsgangen fra en Bartholins kirtel bliver tilstoppet, vil kirtlens væske blive ophobet, og der dannes en cyste – en Bartholins cyste. Opstår der betændelse i en Bartholinsk kirtel, kaldes tilstanden for en Bartholinitis. Bartholinitter har en tendens til at komme igen, hvis de ikke bliver opereret. Der er ikke rigtigt noget dansk ord for tilstanden.

HVAD SKYLDES DET?

Cirka 2 procent af alle kvinder udvikler Bartholincyste eller Bartholinitis i løbet af livet. Betændelsestilstanden er tre gange så hyppig som cystetilstanden. Man ved ikke, hvorfor kirtlernes udførselsgange tilstopper hos nogle kvinder og ikke hos andre. Bakterierne, der giver betændelsen, kan stamme fra både skede og tarm. I nogle tilfælde er det *chlamydia*, som er årsagen. Bartholincyste og Bartholinitis ses især hos kvinder i alderen mellem 20 og 30 år, mens det er sjældent hos kvinder over 40 år. Fem til femten procent af kvinder, der har haft Bartholinitis, vil få det igen.

HVILKE SYMPTOMER GIVER EN BARTHOLINCYSTE OG BARTHOLINITIS?

En Bartholins cyste føles som en blommestor blød elastisk udfyldning bagtil i en af kønslæberne tæt ved skedeindgangen. Den er som regel nem at mærke, hvis du undersøger dig selv. Cysten kan være generende, men ofte vil den være et tilfældigt fund. Opstår der betændelse i en af kirtlerne, vil der opstå smerter og ømhed svarende til den betændte kirtel. Der kan også være feber, og du kan føle dig småsyg. I de mest udtalte tilfælde kan hævelsen blive så stor og smertefuld, at du kan have problemer med at gå eller sidde. Der

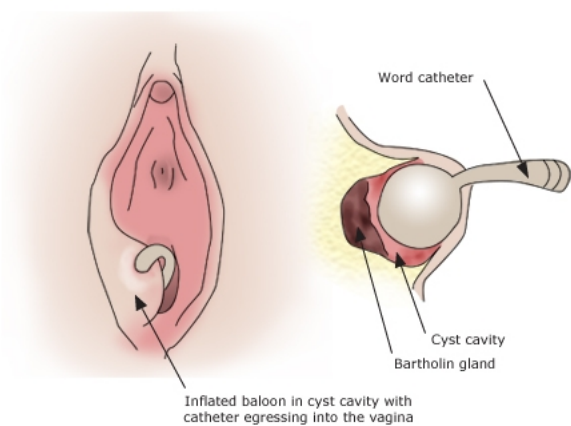

BARTHOLINCYSTER

kan også være gener i forbindelse med samleje.

HVILKEN BEHANDLING ER DER?

En Bartholincyste, der ikke giver symptomer, behandles ikke. Bartholinitis kan lettest behandles ved oplægning af et lille kateter med en ballon i spidsen (Word Kateter). Katetret oplægges i lokalbedøvelse og giver øjeblikkelig smertelindring, fordi betændelsen, der har trykket og givet smerter, udtømmes. Katetret skal helst ligge i 3-4 uger for at hindre, at cysten gendannes. Herefter ses du til en kontrol i klinikken.

Hvis en Bartholinit bliver ved med at gendanne sig, vil man som regel foretage et lille kirurgisk indgreb kaldet en *marsupialisation*. Ved indgrebet åbnes cysten, og der sættes nogle små tråde i kanten, der hindrer cysten i at gendanne sig. Indgrebet foretages i lokalbedøvelse.